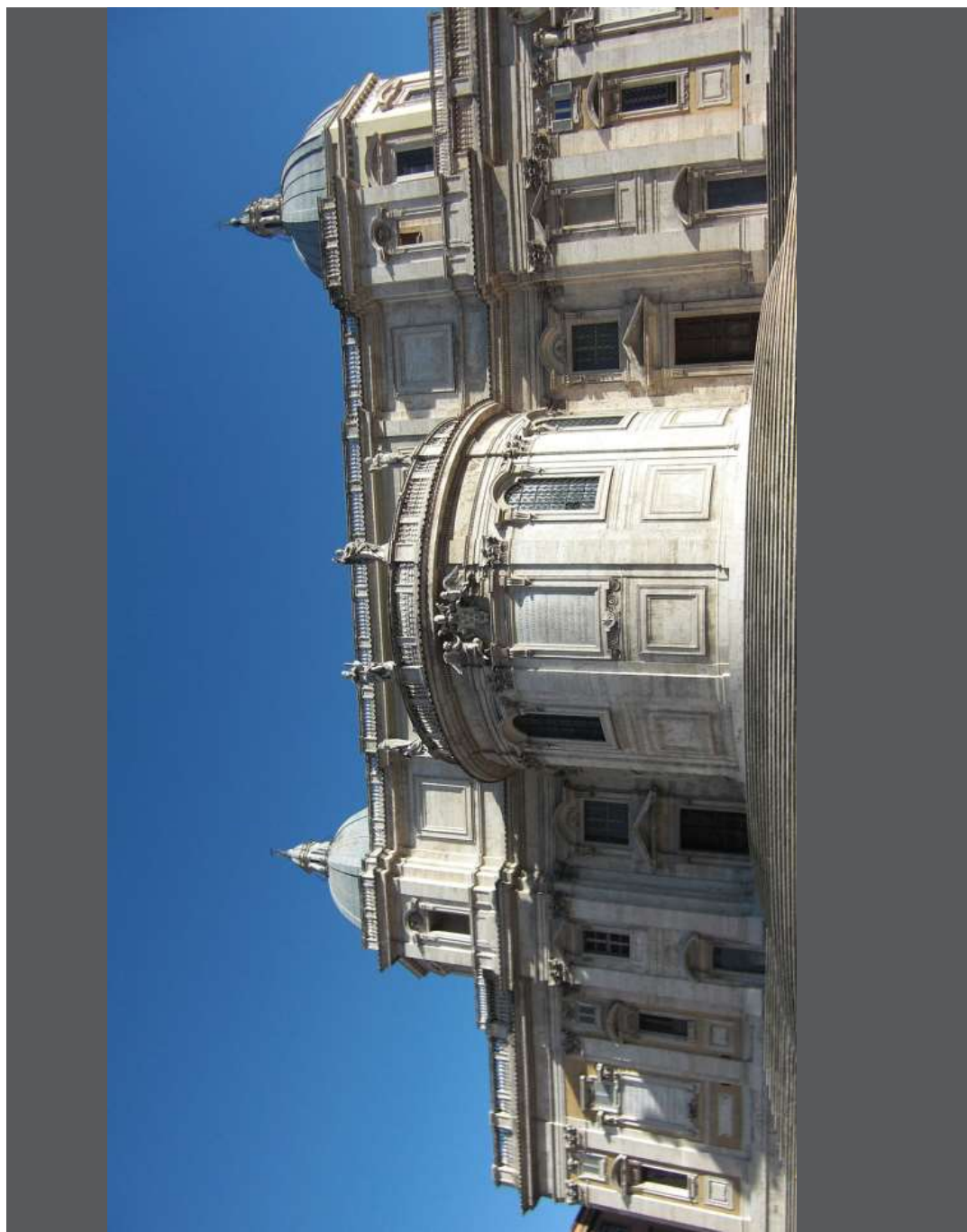

Fericiților Martiri, care bine v-ați nevoit și v-ați încununat,
rugați-vă Domnului să se îndure spre sufletele noastre.

SANCTUARUL SANTA MARIA MAGGIORE

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XXIV Nr. 1-2 (306-307) ianuarie-februarie 2020

Noii Episcopi ai Bisericii Române Unite cu Roma

Lumea de astăzi, cu dificultățile și tulburările ei, ne asaltează, ne derutează adesea, ne îndepărtează bucuriile. Regăsirea înțelesului vieții și frumusețea trăirii ei, ne-o dă Biserica lui Cristos, și odată cu acestea, bucuriile.

O bucurie trăită de Biserica noastră Greco-Catolică este alegerea, la 22 ianuarie 2020, de către Sinodul Episcopilor Bisericii Arhiepiscopale Majore Greco-Catolice Române a doi noi Episcopi: Părintele **Cristian Dumitru Crișan**, Episcop ales Auxiliar al Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Făgăraș, și a Părintelui **Călin Ioan Bot**, ales Auxiliar al Eparhiei de Lugoj, alegere pentru care Papa Francisc și-a dat acordul.

Consacrarea episcopală a celor doi Episcopi aleși a fost comunicată de Eminența Sa, Cardinal Lucian Mureșan, Arhiepiscop și Mitropolit. Va avea loc la date și locuri diferite: la 28 martie 2020, la ora 10.00, în Catedrala „Sfânta Treime” din Blaj, pentru Părintele Cristian Dumitru Crișan și la 25 aprilie 2020, la ora 10.00, în Catedrala „Coborârea Sfântului Spirit” din Lugoj, pentru Părintele Călin Ioan Bot.

Cei doi noi Episcopi aleși vin din comunități ai căror Păstori au fost, vin cu legături sufletești puternice între ei și credincioși. La o Sf. Liturghie, după alegerea Sinodului, Pr. Călin Ioan Bot a mărturisit cât de adânc este atașamentul față de Eparhia de Cluj-Gherla și credincioșii ei, vorbind într-o ultimă predică nu de un rămas-bun, ci de „profunda comuniune spirituală, cu tot ce a trăit aici, în Eparhia în care s-a format și a crescut în har”.

Episcopul Cristian Dumitru Crișan a fost timp de opt ani paroh al Parohiei „Sf. Gheorghe” din Paris și mulțumirile celor care l-au avut aproape ne emoționează. Mulțumiri „de a fi acceptat povara episcopatului. Este o promovare? Nu!... Este o cerere din partea Bisericii pentru o mai mare slujire”.

O credincioasă amintește LUMINA ce a cuprins Biserica din Paris odată cu venire Părintelui Crișan în anul 2012: „de-atunci am fost luminați și conduși” pe o cale a unei înalte vieți spirituale.

Cuvintele pline de simțire ale Părintelui Mihai Marina, preot și coleg în aceeași Parohie, sunt tulburătoare: „Vestea ne-a umplut sufletul de bucurie și ochii de lacrimi. Gândul mă duce la atâtea lucruri frumoase pe care am putut să le facem împreună aici în parohie”.

Sunt impresionante aceste mărturisiri ale celor din Biserică, care recunosc valoarea Preotului și a Omului care le-a fost îndrumător spiritual.

Iar noi, aici în țară, îl primim cu rugăciunile noastre, îi primim pe amândoi Episcopii aleși, cerând lui Dumnezeu har pentru noul și sfântul apostolat al Preasfinților lor.

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre rugăciune

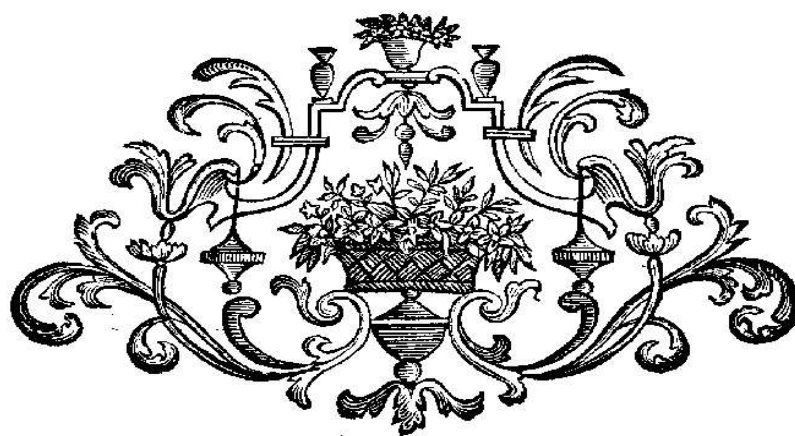
Unul dintre sfinți ne spune că există un lanț de aur, care coboară de la Cer până la Pământ. Pe acel lanț se înalță rugăciunile noastre și tot pe acolo coboară și harurile, iar noi tot pe acolo trebuie să ajungem la Dumnezeu. Îngerii coboară și urcă neîncetat pentru a duce cererile noastre la Dumnezeu și a aduce pentru noi binecuvântările Lui și, odată cu ele, puterea ca să învingem piedicile întâlnite pe calea desăvârșirii spirituale. Sfântul Augustin îl numește cheia cerurilor.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriguez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,

Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....2	rugăciune și artă.....12
Părintele Ioan M. Bota la 100 de ani.....4	Fericitul Vladimir Ghika alături de noi pentru Mântuire (II)
Pagini bilingve.....10	Început de an: Nașterea
Sanctuarul Santa Maria Maggiore din Roma, credință	Bucuriei.....17

Sfânta Fecioară, chipul cel mai frumos de femeie

Dacă tunetele spun puterea lui Dumnezeu și măreția Lui, *Ea e întruparea milei lui Dumnezeu la discreția noastră.*

Așa a vrut Dumnezeu să o proslăvească pe Ea și vrea să alergăm și noi din acest motiv sub ocrotirea sa.

Avem în paraclisele noastre o simplă și frumoasă rugăciune: „Nimeni din cei ce aleargă la tine nu iese de la tine rușinat, Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, nădejdea celor fără de nădejde”.

Deci încredințați-vă cu ruga de fiecare zi Sfintei Fecioare. Așa cum odinioară a venit pacea pe pământ prin mâinile Ei, dându-ne pacea lumii prin Christos, tot astfel pacea pe pământ vine tot prin mâinile Ei.

Ea a văzut-nevăzutul; Eternul l-a pus în timp, pe Cel Preaputernic L-a făcut slab pentru noi păcătoșii, ca să îndrăznim să ne apropiem de El. Astfel, darurile lui Dumnezeu, ajutorul Lui și pacea Lui vor veni pe pământ, tot prin mâinile Ei, prin ființa Ei.

Ce fericire că aveți voi inimă ca a Ei. Sfânta Fecioară a fost o natură perfect omenească, cu deosebire: *Ea n-a avut păcat strămoșesc și nici păcatul personal.* A putut păcătui Sfânta Fecioară? Ea a putut, dar n-a păcătuit. A fost ocrotită printr-un har divin, printr-un miracol, de păcatul strămoșesc și de păcatele personale.

A cunoscut toate emoțiile unei tinere, a cunoscut toate emoțiile unei

mame, ale unei femei în luptă cu răutățile din afară.

Ce mare îngrijorare a avut Sfânta Fecioară atunci când L-a pierdut pe Isus la vârsta de 12 ani, timp de trei zile Isus parcă ar fi fost mort pentru Ea. Durere de neînchipuit. Tu cunoști în sufletul tău, inimă și suflet de tânără, căci Ea probabil când L-a pierdut pe Isus avea 30 de ani, gândește-te că la 30 de ani a avut o inimă matură, închipește-ți inima aceea ca un ciorchine plin de iubire și deodată să-și piardă obiectul iubit.

Sfânta Fecioară avea aceeași vârstă, când L-a pierdut pe Isus, cât a avut Cristos pe cruce, când a simțit abandonarea Tatălui Ceresc, grăindu-i: „Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?”

Așa că Ea știa zbuciumul inimii noastre când am pierdut lumina, când am pierdut sprijinul, când am pierdut adevărul, mântuirea și fericirea. Ea știa de ce apălați la acele ceasuri ale Ei ca să-i fie milă de sufletul nostru când vi se pare că l-ați pierdut pe Cristos. La Biserică! Acolo îl veți găsi: în Biserică.

La aceste momente nesigure Îl veți găsi între preoții Lui. Acolo vă duce calea Sfintei Fecioare când L-ați pierdut pe Cristos. Deci să nu credeți că nu are experiența durerilor noastre, experiența noastră, afară de păcat. Prin urmare, cu deplină încredere în Ea, în înțelepciunea Ei, în puterea Ei. Ea să ne fie secretul reușitei noastre, Ea să ne dobândească puterea în lupta împotriva răului, tot Ea să ne învață cum să ne purtăm în lume.

Episcop Ioan SUCIU

Părintele Ioan M. Bota la 100 de ani

Numele Părintelui Ioan M. Bota, atunci când este rostit, ne readuce în minte viața extraordinară a Părintelui, o viață care ne tulbură profund, o viață cu timpuri și momente-limite, dar și cu timpuri și momente sacre, cu oameni ce amintesc miracolele sfinților. Simți lumina lui Dumnezeu așternută peste întregul drum al vieții sale, un drum fără umbre, doar din când în când cu nori ce se risipesc ca să lase din nou loc luminii.

Privindu-i viața, decoperi cu surprindere că timpul și determinările sociopolitice în care a trăit Părintele nu sunt esențiale și că în orice timp ar fi trăit - în împletirea Binelui și a Răului din lume - „Părintele și-ar urmat drumul, ar fi fost același om,

ar fi avut aceeași concepție senină a vieții și ar fi fost întotdeauna de partea Binelui. Acest adevăr îi definește personalitatea.

Este însă contemporan cu noi. Eparhia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Cluj-Gherla, în frunte cu P.S.S. Florentin Crihălmeanu, l-a sărbătorit în „Catedrala Martirilor și Mărturisitorilor” din Cluj-Napoca, sâmbătă, 18 ianuarie, a.c., la împlinirea vârstei de 100 de ani. L-a sărbătorit împreună cu familia, cu mari personalități intelectuale din din vechea capitală a Ardealului - dl. Academician Ioan Aurel Pop, Rectorul Universității ”Babeș-Bolyai”, dl. Emil

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

Burzo, Președintele Filialei Academiei și alte personalități, cu prieteni și oaspeți veniți din tot Ardealul, mai ales din Maramureșul natal.

P.S.S. Florentin Crihălmeanu a citit mesajul din partea Sfântului Părinte Francisc: *„Sanctitatea Sa Francisc împărtășește din inimă ceruta binecuvântare apostolică Reverendissimului Monsenior Ioan M.Bota, cu ocazia împlinirii a 100 de ani de viață (...) aducând mulțumiri lui Dumnezeu pentru acest eveniment deosebit și pentru darurile pe care prin viața lui le-a dăruit Bisericii și îi urează bună sănătate, liniște în spirit și tot binele”*.

Cu bucurie în suflet, împreună cu Eparhia de Cluj, îi dorim și noi Părintelui viață lungă, sănătate și har de Sus pentru însuflețitul apostolat, care nu cunoaște nici pauze, nici greul anilor.

Personalitatea Părintelui s-a format și este susținută de câteva coloane puternice: familia și satul maramureșan, Biserica Greco-Catolică și cultura dobândită prin lectură - în lumea literelor căutând valori și căutându-se pe sine.

Părinții, Mihai și Măricuța Bota, țărani din comuna maramureșană Rona de Jos, au avut șapte copii, Ioan s-a născut în 16 ianuarie 1920. Familia, cu un prestigiu moral recunoscut, trăia sub privirea lui Dumnezeu, în credință și rugăciune. Caracterul și destinul Părintelui acolo își au izvorul, în Maramureșul cu munți domoli și văi

cu ape repezi peste pietre ce amintesc începutul lumii, cu pajiști înflorite și sate ale căror vechi biserici își avântau turlele spre cer. Și cântecul clopotelor ajungea la sufletele oamenilor, le grăbea pasul spre Biserica lor Greco-Catolică, unde îl lăudau pe Dumnezeu. Și lauda era continuă, singurul salut al locului fiind „Lăudat să fie Isus!”, mai simplu, „Laude-se!”

La încheierea școlii primare, își pierde tatăl și, copil, în pragul adolescenței, a lucrat din plin, a lucrat muncă grea de țăran ca să-și ajute mama și frații. Un ajutor neașteptat încheie întrevăzutul destin de țăran și-l deschide pe cel al viitorului cărturar: studiile. Urmează primele clase (I-IV, azi V-VIII) la Școala Normală „Regele Ferdinand I” din Sighet și clasele a V-a și a VI-a, la „Școala Normală Greco-Catolică” din Oradea.

În urma Diktatului de la Viena (1940), se refugiază la București, continuă studiile la „Școala Normală a Societății pentru Învățătura Poporului Român”, apoi la Liceul „I.C.Brătianu” din Pitești, unde își ia bacalaureatul.

„Visul meu era să devin preot, însă am fost la un pas să-mi retez chemarea”, mărturisește Părintele „Chemarea” l-a dus la Blaj, la „Academia Teologică Greco-Catolică”, la Blajul credinței catolice și al culturii. Peste o jumătate de million de volume se ofereau celor care se formau sub bolțile care

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

acopereau cele mai vechi și înalte școli românești, iar teologului Ioan M. Bota nu-i ajungea timpul pentru citit. Stare de fapt recunoscută și mărturisită: „*Am fost omul cărții*” - la început al lecturii, îndrumat și ajutat de erudiții profesori, apoi al scrisului.

În plin război, studenții trebuiau să urmeze „Școala de ofițeri” din Câmpulung Muscel, unde erau pregătiți pentru front. La depunerea jurământului, a refuzat: „*Eu sunt greco-catolic și doresc să-mi respect religia prin jurământul de ostaș*”. Replică nedreaptă și jignitoare a comandantului nu a întârziat: „Boanghină!!!”. Totuși, a fost adus preotul greco-catolic - erau aproape 200 de greco-catolici care au depus jurământul în credința lor.

Devenit ofițer în Armata Regală, a făcut Războiul din Est, comandant și camarad al ostașilor săi, în nesiguranța vieții, cu momente de entuziasm pentru lupte câștigate sau de durere pentru viețile pierdute, în permanentă primejdie și rugăciune. La 24 august 1944, la Iași, sunt luați prizonieri peste 1.000 de ostași români, printre ei și tânărul ofițer Bota. Încolonați, au trecut plângând Prutul spre lagărele din Rusia, pe jos, cu trenul, înfomețați, la limita vieții. Pe cei care au rezistat, îi aștepta sfârșitul în lagărele stepelor rusești, întinse până spre Polul Nord. Au murit cei mai mulți dintre prizonierii români, ar fi murit și Părintele dacă nu s-ar fi înrolat

în *Divizia de Voluntari Antifasciști „Horea, Cloșca și Crișan”*.

Primul drum în țară va fi în Ardeal, în căutarea familiei, mutată, în 1942, din cauza sărăciei, în comuna Vetiș din apropierea orașului Satu Mare. Viitorul era greu de întrevăzut: „*Aveam 25 de ani, o carieră militară pe care nu o doream, o facultate neterminată și iluzii pierdute*”, spune Părintele.

Stăruitoarea „chemare” l-a determinat să demisioneze din armată și să-și continue studiile întrerupte de la Academia Teologică Greco-Catolică din Blaj. Aici însă IPS. Valeriu Traian Freñțiu, Administrator apostolic al Arhidiecezei de Alba Iulia și Făgăraș, refuză ferm primirea: „Pentru mine ești comunist. Nu te primesc!” Motivul era înrolarea în Divizia „Horea, Cloșca și Crișan”. Episcopul Vasile Aftenie a intervenit direct la înaltul Ierarh: „Eu garantez pentru tânărul acesta! Va fi preot!” A fost clipă care i-a schimbat viața: „De-acum viața mea am orientat-o în slujirea Bisericii și neamului românesc”.

Preasfinția Sa Ioan Suciu, observându-i înclinarea pentru studiu, îi permite să urmeze, în paralel, și Facultatea de Filozofie a Universității „Regele Ferdinand I” din Cluj.

Șef de promoție, va obține licența în Teologie cu lucrarea Biserica și Statul, dar nu-i va fi dat să-și împlinească idealul dorit decât mult mai târziu. A trebuit să învețe mai întâi

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

că „a fi preot înseamnă apostolat și jertfă”. În 1947 a fost sfințit ipodiaton și, un an mai târziu, trimis de Blaj la Satu Mare pentru a fi de ajutor pr. protopop I. Dragomir - persecuția Bisericii Greco-Catolice începuse deja și era simțită prin arestarea preoților.

Studentii acelor ani erau obligați să lucreze în vacanțele de vară în diferite șantiere din țară, viitorul preot a lucrat pe Șantierul Bumbesti-Livezeni. De Sărbătoarea Sf. Ilie, studenții greco-catolici au fost la Sf. Liturghie la Biserica Greco-Catolică din Petroșani, unde diaconul Bota a predicat. Dar ateismul începuse și, în urma predicii, studentul Bota a fost arestat și condamnat de Tribunalul Militar din Cluj. Astfel, a trecut prin închisorile din Satu Mare, Cluj și Aiud. Închisoarea a fost „pentru studentul de atunci, o înaltă Universitate a suferinței și speranței în atotputernicia și bunătatea lui Dumnezeu”.

Hirotonirea de preot s-a făcut târziu, în clandestinitate, la Reghin, de către Episcopul Alexandru Todea. Între sfințirea de ipodiaton și cea de preot sunt vreo 40 de ani, timp în care Părintele a fost închis pentru credința catolică, la eliberare a fost muncitor zilier pe șantierul CFR din Gara Cluj, cu timpul, profesor de limba română și limba rusă în satul Cara, aparținător comunei Cojocna, apoi, la Florești-Cluj. Viața l-a luat cu tot ce este ea: s-a căsătorit și la scurt timp a rămas văduv, a urmat a doua căsătorie, familia fiind

dăruită de Dumnezeu cu doi copii. A trăit și durerea de a-și pierde băiatul într-un accident.

S-a consacrat studiului, a urmat Facultatea de Litere și Facultatea de Istorie, iar în 1975 a obținut doctoratul cu teza *Învățământul românesc din Transilvania în perioada 1800-1848*. S-a dedicat cercetării istoriei, căutând în bibliotecile din țară, dar și în afară, unde i s-a permis - Polonia, Ungaria și Bulgaria -, documente cu referințe la istoria românilor și a Bisericii Unite.

Munca Părintelui este meticuloasă și corectă, personalitatea preotului și a istoricului fiind formată de erudiții preoți-profesori ai Blajului, motiv care îndreptățește situarea preotului și istoricului Ioan M. Bota în continuitatea Școlii Ardelene.

Din opera Părintelui menționăm *Istoria Bisericii Universale și Românești de la origini până în zilele noastre, Începuturile culturii scrise în limba română* (1999), *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până astăzi. Adevăruri nespuse până acum* (2014), *Patrologia, Dreptul canonic*, în total 35 de cărți și 700 de articole, fiecare pagină scrisă aducând lumină în părțile mai puțin cunoscute ale istoriei și îndreptând incorectitudinea unor istorici.

Nu a trecut ușor prin anii pe care îi numărăm ca să ajungem la o sută, a trecut cu Biserica sa prigonită, fiind în legătură și apostolat cu preoții

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

din clandestinitate.

Din 1989, odată cu obținerea libertății Bisericii Greco-Catolice, este numit protopop al Protopopiatului Huedin și desfășoară un apostolat greu, pentru a readuce în Biserica Unită pe cei care, prin forța istoriei, nu-și cunoșteau identitatea religioasă și nu cunoșteau nici adevărata istorie a Bisericii. Prin cuvântul rostit și scris, bine documentat, pune în lumină adevăruri uitate despre Unirea religioasă de la 1700 și Marea Unire de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918: „*Unirea de la 1700 este revenirea canonică și doctrinară la credința originară a poporului român, păstrându-și ritualul bizantin*”, iar clericii greco-catolici formați la Roma, Viena și Tîrnăvia „*au pus bazele unității naționale care au dus la formarea Statului Național Unitar Român*”.

În calitate de profesor universitar, la Seminarul Teologic Greco-Catolic din Cluj și la Seminarul Greco-Catolic din Oradea, a înălțat sufletele teologilor, conducându-le spre Altar. Le-a îmbogățit inteligența, le-a format un stil de gândire și, în același timp, le-a oferit modelul preotului-apostol (la anii care îi aveau, Pr. Bota și Pr. V. Fernea au făcut naveta Cluj-Oradea).

A fost și timpul în care pe Părintele Bota l-a cunoscut Oradea. Om de rară cultură, Părintele surprindea prin modestia firească și căldura sufletească, iar cuvântul plin

de conținut, documentat, într-o formă de expunere clară, precisă, atinge gândirea și inima celor care își căutau identitatea religioasă după anii de persecuție a Bisericii lor.

Părintele ar fi putut spune ca Sf. Francisc Xaveriu, renumitul misionar: „*Pues, heme aqui!*” (*Ei bine, iată-mă aici!*). „Aici” era Ardealul care trebuia să-l regăsească pe Cristos și să-și regăsească Biserica.

La împlinire celor 100 de ani de viață, Părintele - veteran de război și fost deținut politic - a fost sărbătorit într-un cadru de demnitate și dragoste. Au fost amintite distincțiile sacerdotale, civile și militare, acordate în șirul anilor, modalitate de recunoaștere a meritelor sale: Papa i-a acordat titlul de *Prelat de onoare al Sanctității Sale - Prelat papal* - 2003, P.S.S. Florentin Crihălmeanu i-a atribuit *Crucea și diploma Sf. Iosif*, cea mai înaltă distincție a Eparhiei Greco-Catolice de Cluj-Gherla. I s-a acordat Ordinul „*Virtutea Militară*” și, în anul 2019, gradul de general de brigadă.

Rememorându-și șirul anilor, Părintele ni se înfățișează în cuvinte care cuprind esența, fundamentul vieții sale: „*Mi-am păstrat cu sfințenie credința catolică în care am fost botezat și mi-am făcut la timp studiile teologice, cerând și primind hirotonirea de preot român greco-catolic, pe care am primit-o în anul 1988 prin punerea mâinilor Mitropolitului Cardinal Alexandru Todea*”.

Otilia BĂLAȘ

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

„Chânes et terreur”

- Un eveque dans les geoles communistes -

Mgr. Ioan Ploscaru

„Ce temoignage est un cadeau spirituel”.

Mgr Gerard Defois

Archeveque emerite de Lille

La prison de Sighet avait une caracteristique de plus.

La-bas, les intellectuels et les dirigeants d'une nation captive devaient ou etre <reeducques> ou mourir. C'est pour cela que le regime disciplinaire y etait deshumanisant. Tout etait destine a detruire le sens de la dignite individuelle et a saper laa moral afin de faire capituler [...]

Au debut, tout mouvement, tout bruit de la porte s'ouvrant brusquement faisaient tressaillir la moindre fibre du corps du prisonnier affame et angoisse. Mais avec les annees nous nous habituâmes; peut-etre se produisit-il un abrutissement de notre psychisme, mais la vie et la mort nous etaient devenues indifferentes.

La seule arme de defense contre l'aneantissement de l'homme etait la priere!

Ceux qui ne croyaient pas en Dieu, apres tant d'heures passees en prison, denevaient croyants devant la resignation, le calme et la confiance, voire la joie de ceux qui priaient. Par la priere, l'ame fortifiait le corps, elle l'illuminait et lui donnait le pouvoir de resister, de patienter, d'affronter la souffrance, la solitude, la faim, l'isolement. Benie soit la priere qui nous rapproche du Createur, source supreme de vie et bonheur. **(a suivre)**

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

„Lanțuri și teroare”

- Un Episcop în închisorile comuniste -

Episcop Ioan Ploscaru

„Această mărturie este un dar spiritual” .

Mons.Gerard Defois

Arhiepiscop Emerit de Lille

Închisoarea de la Sighet avea o caracteristică în plus.

Aici, intelectualii și conducătorii unei națiuni captivate, trebuiau, ori să fie „reeducați”, ori să moară. De aceea, regimul disciplinar de la Sighet era dezumanizant. Totul era destinat să distrugă simțul demnității individuale și să distrugă moralul pentru a capitula [...]

La început, orice mișcare, orice sunet al ușii care se deschidea brusc, făcea să tresară și cea mai mică fibră a trupului, înfometat și angoasat al prizonierului. Dar, după trecerea anilor ne-am obișnuit; poate, s-a produs o abrutizare a psihicului, ne era indiferentă viața sau moartea.

Singura armă de apărare a desființării umane era rugăciunea.

Cei necredincioși, de cele mai multe ori în închisoare deveneau credincioși, văzând resemnarea, liniștea și încrederea, chiar bucuria celor care se rugau. Prin rugăciune, sufletul fortifica trupul, îl lumina și îi dădea putere să reziste, să rabde, să înfrunte suferința, singurătatea, foamea, izolarea. Binecuvântată să fie rugăciunea, care ne apropie de Creator, sursa supremă de viață și fericire!

(va urma)

Sanctuarul Santa Maria Maggiore din Roma, credință, rugăciune, istorie și artă

Suntem în primele luni ale unui nou an și „*miracolul dumnezeiesc al Nașterii Domnului*” ne luminează încă sufletele... Cuvintele Papei Francisc din Noaptea de Crăciun: „*Harul lui Dumnezeu s-a arătat pentru a străluci în viața ta. Primește-l și va străluci în tine lumina Crăciunului*”, dar și cele spuse ceva mai în urmă: „*a merge, a risca și a povesti frumusețea Nașterii Domnului*”, toate se reiau și se continuă în gând cu multe semnificații.

Apostolatul Reuniunii Mariane înțelege a duce în lume, odată cu frumusețea Nașterii Domnului, și frumusețea Sfintei Fecioare Maria. Pentru a fi însă misionarii Mariei, se cere să o cunoaștem - fiind calea cea mai scurtă, mai ușoară, mai sigură de a ajunge la Cristos - și să o facem cunoscută.

A face cunoscută pe Sfânta Fecioară în lumea de astăzi este o dorință stăruitoare a Papei Francisc. În predica din 1 ianuarie a acestui an, Papa sublinia: „*Apropiindu-se de Maria, Biserica se regăsește, regăsește centrul său*”. Papa se străduiește să reînvie și să păstreze în Biserică toată iubirea și încrederea în Preacurata, așa cum au fost veacuri de-a rândul trăite la *Sanctuarul Santa Maria Maggiore* din Roma, pentru că acolo *Icoana miraculoasă* a Sfintei Fecioare, *Salus Populi Romani*, amintește lumii pe

Mama milostivirii, a speranței și a harului.

Cuvintele Papei cuprind într-o sinteză credința și rugăciunile generațiilor trecute ca imperative ale lumii noastre de astăzi. Sfântul Părinte a pus chiar bazele unei tradiții: înaintea plecării în vizite apostolice, cu un buchet de flori în mâini, se roagă Sfintei Fecioare din *Bazilica Santa Maria Maggiore*, cerându-i ajutor, și, la înapoiere, cu un alt buchetul de flori în mâini, îi mulțumește.

Toate acestea au determinat Reuniunea Mariană a Eparhiei de Oradea ca în acest an apropierea de Sfânta Fecioară să o facă prin cunoașterea și primirea mesajelor de la *Sanctuarul Santa Maria Maggiore*, sanctuar de rară frumusețe, - așa a fost gândit și dorit -, pentru că „*prin frumusețea vizibilă, sufletul amorțit se înalță la adevărata Frumusețe și, din locul unde zăcea pierdut, el reînvie în Cer privind lumina acestor splendori*”, spunea abatele Suger (1081-1151), creatorul arhitecturii gotice.

În atenție va fi și *Sanctuarul Marian* de la Scăiuș, pentru mesajele ce le transmite direct Bisericii noastre Greco-Catolice.

În Roma sunt patru bazilici papale: *Basilica San Pietro*, *Basilica San Giovanni in Laterano*, *Basilica*

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 13)

San Paolo fuori le mura și *Basilica Santa Maria Maggiore*, această din urmă a fost ridicată pentru glorificarea Sfintei Fecioare Maria, Mamă a lui Dumnezeu. Construcția îmbină mai multe stiluri arhitectonice: stilul antic roman, romanic, baroc și medieval, iar obiectele și lucrările de orfevrărie sacră, prin strălucire, „oferă misterelor divine un cadru demn de măreția lor” și îl ajută pe credincios să-și înalțe sufletul și rugăciunea spre Cer. Papii de la Roma au susținut marile proiecte arhitectonice ale Bisericii și ale Cetății, în intenția ca orașul să nu fie perceput numai Capitală a Imperiului Roman, ci și Capitală a creștinismului lumii.

Bazilica *Santa Maria Maggiore*, cea mai frumoasă biserică din Roma după *San Pietro*, construită pe principiile arhitectonice ale lui Vitruvius (80/70 Î.Cr.-15/20 d.Cr.), arhitect și scriitor roman, își păstrează încă aspectul ei vechi, forma maiestooasă creștină timpurie din secolul al V-lea. S-a ridicat în timpul Împăratului Constantin cel Mare, după Sinodul de la Efes (431), în care Sfânta Fecioară Maria a fost proclamată „Născătoare de Dumnezeu”, adevăr ce a dus la dezvoltarea aproape miraculoasă a cultului marian, deși el exista, imaginile din catacombe o afirmă.

Bazilica a fost construită în secolul al IV-lea, în timpul Papei Celestin (422-432), continuată și consacrată de Papa Sixtus al III-lea (432-440) la 5 august 434.

În decursul veacurilor a fost supusă renovărilor și restaurărilor impuse de timp și de cutremurul din anul 1348. Cele mai însemnate au fost făcute în secolul al XVIII-lea, sub Papa Benedict al XIV-lea (1675-1758), după proiectul arhitectului papal, Fernando Fuga (1699-1782), căruia i se datorează fațada, dar proiectul nu a atins forma originală care s-a păstrat până astăzi.

Turnul este de 75 de metri, cel mai înalt din Roma, și reafirmă valoarea edificiului; în apropiere este Coloana dedicată Fecioarei, lucrare ce aparține arhitectului Carlo Maderno (1556-1692), părintele stilului baroc, coloană ce a devenit model pentru coloanele închinat Sfintei Fecioare din țările catolice.

Legenda Sanctuarului vorbește că Papa Liberius (352-366) dorea să ridice o biserică în cinstea Sfintei Fecioare Maria și nu știa unde. Preacurata a inspirat locul construcției apărând în visul Papei și al patricianului Patrizio Giovanni, spunându-le că locul va fi făcut cunoscut printr-un miracol. Ninsoarea din 5 august, de pe Dealul Esquiline, a fost miracolul. Biserica s-a ridicat pe locul unei biserici mai vechi, unde înainte fusese un templu păgân închinat zeiței Cybele, și are ca hram Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului. Bazilica a fost cunoscută cu mai multe denumiri: *Santa Maria Liberiana* (*Bazilica Liberiană*), *Santa*

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

Maria della Neve - Sfânta Maria a Zăpezii și Sfânta Maria a Pătuțului, pentru că Papa Teodor (640-649) avea adus de cruciați, pentru Bazilică, lemn din ieslea de la Betleem în care s-a născut Isus. Relicvariul de cristal păstrează în cripta de sub Altarul principal acest lemn sfânt.

Tavanul navei este realizat după proiectul lui Giuliano di Sangallo (1445-1516), arhitect, sculptor și inginer. Este susținut de 36 de coloane romane din marmură și patru de granit și lucrat în mozaic - Bazilica reprezintă culmea artei mozaicului din secolul al V-lea. Sunt imagini din Vechiul și Noul Testament, cu scene din viața lui Isus și a Sfintei Fecioare, tavanul tot este placat în aur, după tradiție, adus de Cristofor Columb.

Mozaicul din absidă reprezintă, într-un mare medalion înconjurat de un ornament floral, probabil din secolul al IV-lea, încoronarea Preacuratei. A fost realizat în 1295 de Jacopo Torriti, pictor și creator de mozaicuri, și de părintele franciscan Jacopo Camerino - Imaginea Fecioarei și a lui Cristos reprezintă și ea o culme a artei mozaicului.

Baldachinul Altarului este din porfir cu foliaj de bronz. Pardoseala este cu intarsii, este strălucitoare și azi, veacurile nu i-au șters nimic din frumusețe și strălucire.

Deosebite prin artă, sunt capelele: Capela Paolina (Borghese), împodobită cu pietre prețioase, unde este așezată

Icoana Miraculoasă a Fecioarei Maria, Capela Sforza, proiectată de Michelangelo și Capela Sixtina, comandată de Papa Sixtus al V-lea.

Salus Populi Romani (Sănătatea sau mântuirea Poporului Roman), Icoana venerată a Fecioarei Maria din Bazilică, este o icoană bizantină adusă din Creta la Roma în anul 590, în timpul Papei Grigore cel Mare (540-604), unul dintre cei șase Părinți ai Bisericii Apusene, doctor al Bisericii. Papa însuși a așteptat, pe malul Tibrului, vasul floral care aducea icoana. Legenda spune că ar fi fost pictată de Sf. Luca, analizele specialiștilor îi situează originea în secolul al V-lea.

Icoana, neobișnuit de mare - cinci metri în înălțime -, este lucrată pe un panou de cedru. Maria este într-o tunică purpurie, peste care se lasă o mantie albastru-închis (culori imperiale). Mâinile sunt una peste alta, în cea dreaptă are o batistă brodată, simbol ce o prezintă ca Regină. Privirea îi este francă, spre exterior, și sugerează observarea directă. Pruncul Isus, ceva mai mare, în brațele Mamei, are în mâna stângă o carte, probabil Evanghelia, iar mâna dreaptă este ridicată pentru binecuvântare. Deasupra, cu litere grecești este scris: „*Maica Domnului*”.

Interpretările Icoanei sunt numeroase, de la Papa Grigore cel Mare până astăzi, toți Papii au avut

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

un gând, spus sau împlinit, și și-au așezat rugăciunile în fața acestei Icoane a Preacuratei. Și mulțimea credincioșilor i-a urmat, iar răspunsul primit a fost întotdeauna un dar.

Papa Grigore cel Mare în anul 593 a inițiat o mare procesiune pentru încetarea ciumei, și ciuma a încetat. Procesiunea inițiată de Papa Grigore al XVI-lea venea să mulțumească Preacuratei pentru sfârșitul epidemiei de holeră, Pius al V-lea (1504-1572) a mulțumit Sfintei Fecioare pentru victoria de la Lepanto (1571) împotriva flotei otomane și zilei de 7 octombrie, zilei victoriei, i-a dat numele de Sfânta Maria a Biruinței, azi, *Sfânta Fecioară Maria, Regina Rozariului*.

Din secolul al XVII-lea, icoanele și statuile Sfintei Fecioare sunt încoronate de Papii Romei - ca Mamă a lui Cristos, Sfânta Fecioară este glorificată și numită Regina Universului. Papa Pius al XII-lea (1876-1958), cu un rol deosebit în Mariologie - a promulgat dogma că „Fecioara Maria a fost ridicată la gloria cerească cu sufletul și trupul” -, în 1954 a decretat primul an marian și a organizat la Roma tradiționala mare procesiune în cinstea Preacuratei. S-a rugat în fața Icoanei *Salus Populi Romani*, cu emoție și bucurie, pentru că în Bazilica *Santa Maria Maggiore* a celebrat prima Sf. Liturghie în calitate de Cardinal. Papa Benedict al XVI-lea, în rugăciune la Icoana *Salus Populi Romani*, ne este în memorie

și această venerare este puternic continuată de Papa Francisc.

Sfântul Părinte Francisc ne cere să privim cu înțelepciune lumea în care trăim, o lume rănită și distrusă de puterea umană. Papa dorește ca locurile în care este prezentă Biserica, parohiile și comunitățile noastre, să fie insule de credință în mijlocul indiferenței societății. *Santa Maria Maggiore* este loc sfânt, este și un simbol al iubirii și ocrotirii Sfintei Fecioare pentru Roma și întreaga lume, dar și al iubirii noastre pentru Preacurata. *Santa Maria Maggiore* este și o chemare la rugăciune. De aproape 1.600 de ani Bazilica adună rugăciunile adânci ale durerilor și speranțelor oamenilor, în anul acesta se vor adăuga și rugăciunile Reuniunii noastre Mariane.

Reuniunea noastră cere Sfintei Fecioare să ne întărească credința, să ne sprijine viața creștină pe calea perfecțiunii, ca marianistele și marianiștii să fie un exemplu pentru credincioși. În criza morală pe care o traversează societatea, Reuniunea Mariană să poată da omului de lângă noi, celui frământat de îndoieli și descurajat, să-i poată da un sfat bun, să-i redea speranța și încrederea pierdută, ajutându-l să privească „fața de lumină a creștinismului”. Și dincolo de Biserică, prin tot ce este marianistul, să o facă cunoscută pe Maria, care poate fi un „nou portal” prin care oamenii regăsesc pe

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

Dumnezeu și Biserica.

Pentru Reuniunea Mariană, intențiile desprinse din mesajele transmise de Sanctuarul *Santa Maria Maggiore* își găsesc continuare în mesajele *Sanctuarului Marian* de la Scăiuș.

Comuna Scăiuș din județul Caraș-Severin aparține Eparhiei Greco-Catolice de Lugoj. Istoria spune că a fost o comună mare, locuită de români, pe care ciuma de prin 1800 în mare parte i-a secerat, în locul lor fiind aduși slovaci greco-catolici din jurul Preșovului.

Se știe că în 1880 a fost construită capela - sunt de atunci 140 de ani - și o familie credincioasă a cumpărat o icoană a Preacuratei cu Pruncul Isus în brațe. Icoana este o cromolitografie în stilul renesantist de o deosebită frumusețe, care, în anul 1934, a lăcrimat de două ori, miracol interpretat ca o previziune a unui rău, ce s-a și întâmplat în anul 1948, Biserica Greco - Catolică fiind scoasă în afara legii. În timpul Postul Sfintei Fecioare (1-15 august 1948) în pelerinaj, Icoana a fost dusă la Catedrala din Lugoj, unde neîncetat credincioșii și Episcopul Ioan Bălan se rugau implorând ajutor pentru Biserica noastră; în timpul persecuției Icoana a fost ascunsă. Cu anul 1990, Arhiepiscopul Ioan Ploscaru a reluat pelerinajele la Scăiuș, pe care le continuă P.S.S. Alexandru Mesian.

Lacrimile Sfintei Fecioare spun multe și astăzi -, de 86 de ani ne tot

vorbesc. În primul rând credincioșilor greco-catolici, în cuvinte pe care le regăsim în Scrisoarea apostolică *Veritatem facientes* (1952) a Papei Pius al XII-lea,: „*Voi sunteți, într-un anumit fel, fiii acestor martiri (Episcopii beatificați la 2 iunie 2019) și de aceea, frații mei iubiți, fiți tari, neclintiți, sporind totdeauna în lucrul Domnului*”. Pentru timpul libertății Bisericii noastre, Papa ne îndemna: „a mărturisi, în particular și public, religia voastră și a păstra intacte instituțiile, normele și preceptele ei”.

Cunoscând lumea în care trăim astăzi și îndrăzneala incorectitudinii istoriei, Reuniunea Mariană și credincioșii sunt datori să stăpânească *Istoria Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică* și să apere adevărul Bisericii.

Devoțiunea particulară a Reuniunii Mariane față de Preacurata Fecioară Maria, apostolatul marian, prin care Împărăția lui Dumnezeu se răspândește în suflete și în lume, obligă pe marianiști să fie tot mai aproape de Preacurata, în acest an, prin cunoașterea sanctuarelor *Santa Maria Maggiore* din Roma și *Sanctuarul Marian* de la Scăiuș. Această cunoaștere este o cale de îmbogățire a vieții Reuniunii și a vieții personale a marianiștilor, vieți care vor fi trăite mai frumos, fiind mai frumoase gândurile, cuvintele și faptele - o mică lumină pentru fiecare zi a acestui an.

O. B.

Fericitul Vladimir Ghika alături de noi pentru MÂNTUIRE (II)

Început de an: Nașterea BUCURIEI

Fericitul Vladimir Ghika A FOST MENIT SĂ FIE UN DAR. El, micul prinț, s-a născut în 25 decembrie 1873, *un dar de Crăciun*, într-o familie aleasă, de urmași de Domnitori. Tatăl, prințul general Ioan Grigore Ghika, era fiul ultimului domnitor al Moldovei, Grigore V Ghika X, iar mama, a fost prințesa Alexandrina Moret de Blaramberg, înrudită cu o altă ramură de domnitori Ghikulești din Țara Românească precum și cu familii nobile din Franța și Rusia. Vladimir a fost cel de-al 5-lea copil (din cei 6) al acestor părinți binecuvântați cu o viață de familie fericită, „*fiindcă soții se iubeau profund și întrețineau o atmosferă de pietate și tandrețe*”. Vladimir va mărturisi în autobiografia sa cât de mult a fost dăruit de părinții săi: „Sunt născut din părinți pentru care nu-l pot binecuvânta îndeajuns pe Dumnezeu că mi i-a dat și despre care nu s-a putut vorbi și gândi în jurul meu decât de bine (...) De la tata, pe care din nefericire l-am cunoscut prea puțin (fiindcă a murit în 1881 la doar 51 ani), am moștenit *o bunătate spontană dusă la extrem, pudoarea binelui, sentimentul firesc al onoarei.*”* Tot de la tatăl său va dobândi convingerea că are o datorie

sfântă, o misiune specială față de neam și țară căruia trebuie să i te jertfești cu totul: „...nu disprețuiesc nimic din ce mi-a dat Dumnezeu, dar în numele meu și *în glorioasa moștenire a familiei mele văd în primul rând o mai mare ușurință de a fi port - drapel în lupta cea bună, o datorie tradițională mai strictă de a incasa primele lovituri în orice luptă nobilă și o sumedenie de lucruri care îmi vor îngădui să jertfesc credinței mele mai mult din mine însumi*”*. Mama, prințesa Alexandrina, avea o mare încredere în Dumnezeu și a reușit să depășească nenumăratele momente grele (pierderea prematură a soțului și a primilor 4 copii, condițiile uneori precare de trai) prin credința sa ferventă. „*Alexandrina se arată la înălțimea soțului său sub toate aspectele. Când el era plecat în misiune diplomatică purtau o corespondență din care reiese înțelegerea profundă dintre ei, înălțimea preocupărilor, patriotismul veritabil și fidelitatea față de principii fără nici un interes personal, luciditatea lor politică privind interesul național al românilor. În același timp are o mare grijă de educația copiilor informându-și soțul despre progresele lor*”*

(continuare în pag. 18)

(urmare din pag. 17)

În timpul Războiului de Independență, când el era pe front, Alexandrina se dedica nu doar familiei, ci și îngrijirii răniților pentru care a fost răsplătită cu decorația „Elisabeta” de care spune, *„Deviza mi se pare admirabil găsită: „alinare și mângâiere”, nu sunt numai cuvinte de ocazie: a alina și mângâia - acesta era tot rolul nostru.”** Vladimir va mărturisi cât de mult a fost dăruit de mama sa..., *Mamei îi datorez tot ce am în materie de delicatete a sentimentelor, de avânt generos, de pasiune aprigă, de pietete profundă.* Atașată cu strășnicie de Biserica Ortodoxă, ea avea fără să știe, *o mentalitate fundamental catolică*, precum și o mare evlavie. Se hrănea din cărți catolice, printre care figurau la loc de cinste **Elevațiile și Meditațiile lui Bossuet și Urmarea lui Isus Cristos.** *Le asimilase toată seva. Din această viață interioară m-a hrănit și pe mine.”** Generos în a recunoaște darurile primite de la Dumnezeu prin cei din familie, vorbește și de influența morală a fraților săi: *„De la fratele meu mezin și de la sora pe care am pierdut-o, antipatia profundă față de orice afectare, mai ales față de orice afectare a virtuții, ideea valorii morale a veseliei, gustul pentru observație, autoironia.”* După obiceiul ortodox, religie în care copiii Ghika au fost botezați și miruiți, cei mici erau duși la biserică la sărbătorile mari și primeau Sfânta Împărtășanie. De mic, din jurul vârstei de 5 ani,

copilul Vladimir *„era pătruns de sentimentul prezenței divine... Încă de mic își dădea deja săracilor pantofii, și prima dată când a întrebat și i s-a explicat ce înseamnă un tribunal, nu s-a pus el pe plâns constatând că sunt oameni care se dușmănesc între ei?!”** Moartea tatălui (pneumonie), la postul său de la St. Petersburg, i-a îndurerat pe toți membrii familiei, care-l iubeau atât de mult, iar mama Alexandrina, rămasă văduvă la 46 de ani își va dedica tot restul vieții copiilor. *„Idea infinitului mă cufunda în reflecții și sentimente de admirație fără de margini: împreună cu ideea morții (pe care mi-au adus-o moartea bunicii mele, în 1879, apoi cea cumplit de durerosă a tatei, în 1881), aceste două idei au constituit fondul vieții mele morale de atunci și a vieții fratelui meu mic, Dimitrie, cu care comuniunea de idei a fost întotdeauna foarte strânsă. Cu puțin înainte de moartea tatei, inaugurasem o rugăciune copilărească, din nefericire curând abandonată, care-i cerea lui Dumnezeu să-i facă veșnici pe părinții mei - apoi, gândindu-mă mai bine, să facă veșnică pe toată lumea, din clipa acelei rugăciuni. La început sperasem foarte serios că o cerere atât de legitimă va avea succes. După moartea tatei, în tristețea de acasă, sporită de necazurile și supărările pe care i le pricinuiam mamei frații mei mai mari, mi-am jurat să o fac pe mama mândră și mulțumită de mine*

(continuare în pag. 19)

(urmare din pag. 18)

și să fiu, împreună cu fratele meu mezin, mângâierea ei mai târziu.”* Ceea ce s-a și întâmplat, și nu doar mai târziu, ci de la cea mai fragedă vârstă, prin calitățile excepționale, pe care i le-a dăruit Dumnezeu. Vladimir va aduce uimire și nespūsă bucurie în familie. Mama îl descrie astfel într-o scrisoare trimisă soțului în 1876: „Wladimir are o mină foarte bună, și inteligenta lui surprinzătoare îl face îndrăgît de toată lumea; câștigă dacă-l cunoști mai îndeaproape și, dacă Dimitrie cucerește la prima vedere, fratele său îl întrece foarte curând.” Tot ea, un an mai târziu îl citează cu încântare: „Poetul Wladimir, privind cum la orizont cerul se îngână cu pământul, a exclamat: „**Uite, mamă, cum cerul sărută pământul acolo!**” Nu era o idee frumoasă? Și asta la trei ani și jumătate!”* Acest SĂRUT al CERULUI el îl va mărturisi toată viața. Tot din scrisorile mamei aflăm despre celelate calități deosebite ale copilului: „Micuțul nostru Wladimir continuă să fie mai dezvoltat intelectual decât e îngăduît la vârsta lui, fizicul rămâne delicat. Îi dăm cărți cu poze și, când îi citim textul de două ori, el îl recită tot pe dinafară. Văzând că a venit scrisoarea de la tine, a exclamat: „Vezi, mami, eu l-am rugat pe Dumnezeu să-ți dea o scrisoare de la tata, și NA!” Vadimir recunoaște și el în autobiografie: „Copilăria precoce (memorie trează de la un an și jumătate: învăț singur să citesc și

știu de bine de rău să descifrez o carte pe la 4-5 ani) Minte aplicată asupra a tot felul de studii mai presus de vârsta mea, astfel încât am ajuns să stăpânesc foarte bine botanica și zoologia înainte de 7 ani - cu o mică bibliotecă de profil - și destul de bine astronomia, ale căror descrieri mă înfierbântau la propriu - **mai ales ideea de infinit mă cufunda în reflecții și un sentiment de admirație fără de margini.**” Tot mamei îi datorăm această completare a profilului neobișnuit de copil care a fost el: „Îți trimit în această scrisoare două cuvinte creionate de Wladimir SINGUR, fără să bănuiască cineva ce mângălește. Vei constata, ca și mine, că mânuța îi este deja foarte sigură pentru vârsta lui și căpșorul foarte avansat, de a putut să lege astfel literele care trebuie pentru aceste cuvinte. E turbat pentru aritmetică, și-a fabricat o metodă proprie ca să facă adunări: e într-adevăr ingenioasă. Aptitudinile lui Wladimir pentru socoteli sunt atât de extraordinare, de incredibile, încât mă tem să-ți povestesc, ca să nu cumva să-ți închipui că-i obosim mintea, ceea ce nu e deloc cazul, căci el prinde toate problemele cu o ușurință nemaiauzită și apoi este, la el, o adevărată vocație”. El însuși mărturisește despre sine în autobiografie: „Lecturi destul de libere: instruire acasă, regulată: alături de ea, câmp liber lăsat setei mele de a cunoaște și facultății mele de autodidact. Devorez tratatele de

(continuare în pag. 20)

(urmare din pag. 19)

astronomie, traducerile din câțiva autori clasici (mai ales Odiseea mă încântă). Fratele meu și cu mine inventăm câte o țară, îi creăm limba, locuitorii, îi scriem istoria, religia, codul, îi alcătuiam geografia, cosmografia (cu atlas, planisfere&c...), umplem cutii întregi cu documente privitoare la aceste regate imaginare, căci realitatea nu ne mai ajungea.”* Se văd preocupările exemplare a acestor copii ... din sec.al XIX-lea ... comparativ cu ceea ce se întâmplă acum, în epoca digitalizării care secătuieste căpșorul și inimioara copiilor de azi; iar preocuparea părinților, tot mai ocupați cu goana după cele materiale ale traiului , pe care-l doresc „cât mai bogat, cât mai de invidiat, sau măcar la nivelul celorlalți...” sunt , din păcate prea puțin aducătoare de mulțumire, de răspuns plin de recunoștință și iubire din partea lor. Totuși , niciodată nu e prea târziu să ne bucurăm de pilda, de exemplul, de DARUL îndrumării pe care-l putem primi de la Sfinții noștri, să vedem cum au fost crescuți,... pentru a fi capabili de a mulțumi pentru copiii noștri așa cum au putut s-o facă părinții acestui minunat copil, Vladimir: „*Cei mici sunt mereu fermecători și se iubesc de parcă ar fi gemeni (era doar un an între ei). Trebuie să te bați cu Wladimir ca să-l faci să nu mai țină cu dinții să-și prelungească programul lecțiilor: e turbat după învățătură copilul ăsta! Când a aflat că vara sa își primise diploma de studii la prefectură în fața unui public numeros, mormolocul, foarte emoționat, cu lacrimi în ochi, mi s-a aruncat la gât exclamând: „Am să încerc să fac ca ea ca să te fac fericită, mamă!!” Spune-mi dacă nu e o bijuterie de copil, cu atâta suflet!”*”

Pentru acest început de an, ca dar primit la Crăciun, pentru a fi mereu cu noi, să ne bucurăm cu toții și să mulțumim pentru el, **Copilului Sfânt Isus** și pentru micul Vladimir, cel care L-a știut atât de minunat mărturisi cu atâta tărie, sinceritate și farmec din primii ani ai copilăriei.

Maria-Maria FILIMON

* Toate informațiile și citatele din acest articol sunt luate din cartea: „Vladimir Ghika, Profesor de Speranță” de Francisca Băltăceanu, Andrai Brezianu, Monica Broșteanu, Emanuil Cosmovici, Luc Verly, ED. Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București, 2013.

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)